

## บทที่ 1

### บทนำ

องุ่นเป็นไม้ผลชนิดหนึ่งที่มูลนิธิโครงการหลวงส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเป็นอาชีพ โดยเน้นองุ่นรับประทานสดชนิดไม่มีเมล็ดพันธุ์ Beauty seedless เนื่องจากผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดราคาสูง และสร้างรายได้ต่อพื้นที่ได้ดี เหมาะสำหรับพื้นที่สูงที่มีพื้นที่อย่างจำกัด และต้องใช้อย่างคุ้มค่า และปัจจุบันมูลนิธิโครงการหลวงได้พัฒนาการปลูกองุ่นระบบใหม่ขึ้นจากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษและพัฒนาาระบบการจัดทรงต้นและตัดแต่งกิ่งองุ่น ในระหว่างปี พ.ศ. 2548 - 2552 โดยเป็นระบบที่มีวิธีการผลิตต่างๆ แตกต่างและเหมาะสมกว่าระบบเดิมที่ใช้อยู่ทั่วไปในประเทศไทย โดยให้ผลผลิตสูง มีคุณภาพดี ให้ผลผลิตของต้นสม่ำเสมอและยาวนาน สะดวกต่อการปฏิบัติดูแลรักษา และมีความเสี่ยงในการผลิตต่ำ ซึ่งผลการนำไปส่งเสริมแก่เกษตรกรประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยในปี พ.ศ. 2555 มีเกษตรกรที่ปลูกองุ่นจำนวน 47 ราย พื้นที่ปลูก 48.28 ไร่ ผลผลิต 16.3 ตัน มูลค่า 2,491,757 บาท ประเมินว่าในอนาคตองุ่นจะมีโอกาสทางการตลาดสูงมาก เนื่องจากผลผลิตเก็บเกี่ยวไม่ตรงกับผลผลิตนำเข้าจากต่างประเทศ และผลผลิตเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

ปัจจุบันมูลนิธิโครงการหลวงสามารถพัฒนาการปลูกองุ่นระบบใหม่ที่เหมาะสม ให้ผลผลิตสูงอย่างสม่ำเสมอ ผลผลิตมีคุณภาพดี อายุการให้ผลผลิตของต้นยาวนาน และสะดวกต่อการปฏิบัติดูแลรักษา ป้องกันกำจัดโรคและแมลง โดยองุ่นพันธุ์ Beauty seedless ใช้ระบบการตัดแต่งกิ่งและสร้างกิ่งใหม่เพื่อให้ผลผลิตได้ปีละ 2 ครั้ง โดยจะตัดแต่งในช่วงเดือนสิงหาคมถึงตุลาคม เพื่อให้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีที่สุด มีปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ (TSS) ประมาณ 18 – 20 เปอร์เซ็นต์ โดยมีช่วงการเก็บเกี่ยวตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงมกราคม และจะตัดแต่งกิ่งครั้งที่ 2 ตั้งแต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงมีนาคม ซึ่งจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายนหรือช่วงฤดูฝน ผลผลิตองุ่นในฤดูนี้จะมีปริมาณ TSS ประมาณ 12 – 14 เปอร์เซ็นต์ (วิรัตน์, 2552; อัจฉรา และคณะ, 2555) ซึ่งต่ำกว่าขั้นมาตรฐาน N ของมูลนิธิโครงการหลวงที่ต้องมีปริมาณ TSS ในน้ำองุ่นอยู่ในช่วง 15.0 – 15.9 เปอร์เซ็นต์ (มูลนิธิโครงการหลวง และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน), 2554) ส่งผลให้ผลผลิตไม่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค จากปัญหาดังกล่าวทางสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงได้ทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพผลผลิตขององุ่นพันธุ์ Beauty seedless ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้ทดสอบการใส่หินเกล็ดร่วมกับการให้ปุ๋ยทางดินและทางใบ มีแนวโน้มทำให้ปริมาณ TSS ในน้ำองุ่นมากกว่าใส่ปุ๋ยแบบปกติ แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (อัจฉรา และคณะ, 2556) ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาวิธีการจัดการธาตุอาหารพืชขององุ่นพันธุ์ Beauty seedless ในช่วงการผลิตในฤดูฝนเพื่อเพิ่มปริมาณ TSS ในน้ำองุ่นให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานของมูลนิธิโครงการหลวง

**วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

เพื่อศึกษาการจัดการธาตุอาหารในการเพิ่มคุณภาพขององุ่นพันธุ์ Beauty seedless ในฤดูฝน

**ขอบเขตโครงการวิจัย**

ศึกษาสถานะธาตุอาหารขององุ่นพันธุ์ Beauty seedless ในพื้นที่ทดสอบ 3 พื้นที่ และวางแผนการจัดการธาตุอาหารขององุ่นพันธุ์ Beauty seedless ในฤดูถัดไป

